

Liber Primus

Aurelij Augustini hipponensis epi in libros de trinitate: Argumentu opus totius ex libro retractationum.

Libros de trinitate: que deo est qdecim scripsi p aliquot annos. Sed cu eoz duodecimū nōdū perfecissem: et eos diuti⁹ tenerēq; possent sustinere qui vehemēter habere cupiebant: subtrahi sunt mihi minus emendatiq; deberent ac possent qm̄ eos edere voluissem. Qd posteaq; compi: quia ⁊ alia eorum apud nos exemplaria remanserūt: statuerā eos iam ipse non edere: sed sic habere vt in alio aliquo opusculo meo qd mihi de his euenerit dicerē: vt gentib⁹ tū fratrib⁹ q; resistere nō valui: emēdaui eos quātū emēdandos putauī: ⁊ cōpleui ⁊ edidi: adiūgēs eis a capite epistolā quā scripsi ad venerabilem Aureliū ep̄m carthaginensis ecclesie: quo tanq; prologo exposui: ⁊ qd accidisset: ⁊ qd facere mea cogitatioe voluissem: ⁊ quid fratru charitate cōpellente fecissem. In quorum libro vndecimo cū de corpore visibili agerem: dixi: quocirca id amare alienari est: quod sine uis morē dictū est quo aliquid sic amat vt eo fruendo existimet beatū se esse qd hoc amat. Nam nō est alienari in laudē creatoris amare speciē corporalē: vt ipso creatore fruens qscq; vere beatus sit. Itēq; in eodem vbi dixi: Nec auēq; drupedē memini q; nō vidi: s; phantasiā talem facillime intueor: dū alicui forme volatili qualē vidi: adiungo alios duos pedes quales itidē vidi. Hec dicēs nō potui recollere volatilia quadrupedia que lex cōmemorat. Neq; em̄ cōputat in pedibus duo posteriora crura quibus locuste saliant: q; dicit mundas: et ideo discernit ab imūdis talibus volatilibus q non saliant illis cruribus sicut sunt scarabei. Omnia quippe hōi volatilia qdrupedia vocātur in lege. In duodecimo velut expositor verborū apli vbi ait: Omne pctm̄ quodcūq; fecerit hō extra corpus ē: nō mihi satisfacit: nec sic puto intelligendū qd dictū est: Qui aut fornicatur in corpus ppriū peccat: tanq; ille hoc faciat q; ppter adipiscenda ea que p corp⁹ sequitur: vt in his finem boni sui ponat: aliquid agit hoc em̄ longe plura peccata cōplectit: q; illa fornicatio que cōcubitu ppetrat illicito: de q locutum cū hoc diceret apostolum apparet.

Epistola Augustini Aurelij hipponensis epi ad Aurelium ep̄m carthaginensis ecclesie.

Domino beatissimo ⁊ sincerissima charitate: venerabili fratri ⁊ confacerdoti pape Aurelio: Augustinus in dño salutē. De trinitate q deus ⁊ sūmus ⁊ verus ē: libros iuuenis inchoaui: senex edidi: dimiseram q; ppe hoc opus posteaq; cōperi p̄ptos mihi esse siue surreptos anteq; eos absoluerem: ⁊ retractos vt mea dispositio fuerat expolirem. Non em̄ singulatim sed omēs simul edere ea rōne decreuerā: qua precedentibus cōsequētes inquisitione nec tentur. Cum ḡ p eos hoies qui priusq; vellē ad quosdam illorum puenire potuerunt: dispositio mea nequisset impleri: interrupta dictationē reliquerā: cogitans hoc ipsum in aliquibus meis scriptis cōqueri: vt scirent qui possent nō a me fuisse eosdē libros editos: sed ablatos: priusq; mihi editione mea digni viderentur. Verū multorū fratru vehemētissima postulatione ⁊ maxime tua iussioe cōpulsus: optam laboriosum: adiuuāte dño terminate curauī: eosq; emendatos nō vt volui: sed vt potui: ne ab illis qui surreptiā in man⁹ hominum exierant: plurimū discreparent: venerationi tue p filiū nostrū diaconū charissimū missi. Et cuiq; audiendos: describendos: legēdosq; pmissi: in quibus si seruari mea dispositio poruisset: essent pfecto ⁊ si easdē sentētiās habentes: multo tū euadatiores atq; planiores quantū rerum tantarū explicandarū difficultas ⁊ facultas nostra pateret. Sunt autē q primos qttuor vel potius qnq; etiā sine proemiss hbit: ⁊ duodecimū sine extrema pte nō parua. Sed si eis hec editio potuerit innotescere: oia si voluerint emendabunt. Peto sane vt hanc epistolam seorsum quidē: sed tū ad caput eorūdem librorum iubeas anteponi. Vale.

Explicit epistola.

Incipiūt capitla libri pmi de trinitate

- i De triplici causa errozis falsa de deo opinantium.
- ii Ordo disputandi de trinitate diuina.
- iii De diuerso iudicio legentium ⁊ capacitate dissimili.
- iiii Que esse ppria diuine trinitatis senserint catholici tractatores.
- v De questionibus quibus mouent de trinitate querentes.
- vi De trinitate patris ⁊ filij ⁊ spūs sancti qui sunt vnus ⁊ solus ⁊ verus de⁹.
- vii Synigenitus dei filius ppter formā serui minor patre dicat: qui in forma dei equalis est patri.